Observera att artikeln skrevs 1995 *och handlar om hur Yngwie Malmsteens liv såg ut då. Det livet har han lämnat bakom sig för länge sedan. Han anses fortfarande vara en av världens skickligaste gitarrister.*

YNGWIE MALMSTEEN FRÅN ROCK-UNDERBARN TILL ELVIS-KOPIA?

Miami – februari, 1995. © Susanne Wigforss, text och foto

Los Angeles 1995 – Efter några veckors underhandlingar med manager Jim Lewis i New York får Transwede Magazine till sist klartecken till en sällsynt intervju med det svenska f.d. ”rockunderbarnet”, gitarristen Yngwie Malmsteen. Anledningen är förmodligen att han behöver PR inför den kommande Lp:n, vilken han håller på att repetera in i en studio i Miami, Florida, dit han flyttade för några år sedan. Jag tar första planet ner från Los Angeles och landar efter sex timmar i ett gråmulet och småkallt Miami en sen onsdagskväll i februari. Eftersom jag kommer ihåg den blonde, unge, spelglade killen från Hässelby utanför Stockholm, där jag också växte upp under tonåren, reser jag gärna tvärs över en hel kontinent för att träffa honom.

Det blir lite av en antiklimax. Hela nästa dag tillbringas i väntan vid telefonen på hotellet. Inte förrän klockan åtta på kvällen kommer Peter Roth, Yngwies gitarrtekniker och road manager och hämtar mig. Peter ursäktar dröjsmålet. Yngwie har varit upptagen i möten med manager och budget hela dagen. Äh, nu är vi på väg. Väntan är redan glömd! Jag stiger förväntansfullt ur bilen och följer efter Peter in i repetitionslokalerna där den höga ljudnivån avslöjar att flera band spelar bakom de olika studiodörrarna. Jag ser på affischer med klottrade autografer att flera kända band har varit där. I slutet av korridoren håller Yngwie Malmsteens band till. När vi stiger in i den stora, rökiga lokalen ser jag speglar på kortsidan och bandmedlemmarna med sina instrument intill väggen. En lång kille i långt, rufsigt hår och med en gitarr i handen kommer emot mig. Han sträcker vänligt fram handen och hälsar: ”Tjenare, välkommen! Vill du ha en bärs?” Jag tackar ja, tacksam över att stilla den första chocken. Det är Yngwie Malmsteen – och jag känner inte igen honom.

”Han liknar Elvis på senare år”, är den första tanken som slår mig. Visst är han lång och ståtlig, men det mörka, vilda rockmusikerhåret kan inte dölja att hans ögon och ansikte, trots att han bara är 31, ser mycket trötta och slitna ut. Kontrasten mot killarna i hans band är slående. De är glada, naturliga, oförstörda proffsmusiker. Svensken Mats Olausson på keyboard är bosatt i Thailand, Barry Sparks på basgitarr bor i Arizona, Shane Gaalaas på trummor bor i Los Angeles och Mike Vescera är lead singer. De har flugits hit för Yngwies kommande LP som släpps i Japan i april. Yngwie är fortfarande en stor idol i Japan. I USA finns han däremot inte längre med på hitlistorna.

Medan bandet sätter i gång och spelar passar jag på att ta lite bilder. Ljudnivån är öronbedövande och Peter ger mig öronproppar. Jag får veta att musiken på den här plattan är tyngre än tidigare. Den är mer varierad, med fler klassiska inslag än på ”The Seventh Sign” – mer melodisk, men också lite hårdare och mörkare. Jodå, Yngwie har tekniken och snabbheten kvar i fingrarna, men också lyhördheten inför de klassiska mästarnas melodier och tonkonst och ändå med stark rockkänsla. Men enligt rykten i musikbranschen höll inte den snabba fingerfärdigheten under vissa solon under förra årets elva månader långa konsertturné. Alkohol och skärpa går inte ihop.

Det svänger om bandet. De håller på till klockan ett på natten. Peter kör oss alla hem i musikerbussen. Jag stupar i säng med Yngwies klassiskt inspirerade gitarrsolon ringande i öronen.

Dag två är mötet avtalat till eftermiddagen i Yngwies elvarumsvilla i den rika Miamiförorten. Jag tar en taxi dit och ringer på dörrklockan på avtalad tid, punktligt klockan fyra. Yngwie ser yrvaken ut när han öppnar och släpper in mig. Han har nyss gått upp. Är nattmänniska, säger han. Vi passerar ett rum intill hallen där det står stora kartonger med studioutrustning som väntar på att installeras i studion som byggs på övervåningen. Vi går igenom ett biljardrum med fönster mot

trädgården, till vänster ligger det stora köket, men vi fortsätter mot vardagsrummet som visar spår av sena nätter. En storbilds-TV i hörnet med travar av videokassetter och en skinnsoffa framför dominerar bilden. Men där finns även två flippermaskiner och bokhyllor med diverse troféer. Ett Mackie-mixerbord ligger upplagt mellan två stolar. I ett hörn krafsar en liten brun vessla förtvivlat på hönsnätet i sin bur. Det ligger gammal avföring på botten, och djuret kliver i en tom matskål. Jag påpekar att han verkar hungrig och Yngwie ger honom något slags torrfoder.

Vi sätter oss i soffan framför storbilds-Tv:n, omgivna av videokassetter och kaffebordet med rester av nattmat, glas, fulla askkoppar och brännhål från fimpar som har fått självdö. Soffan har samma märken. Utanför ligger trädgården och poolen med lockande blått vatten, en grönskande växtlighet kring solstolar och stigen mot husets tennisbana. Jag ser på Yngwie där han sitter mitt emot mig med sin starköl och anar den sårbara, förväntansfulla unga killen från Hässelby Villastad. Yngwie var bara fem år när han tog i en gitarr för första gången. Han provade trumpet och trummor, tog piano- och balettlektioner också. Vändpunkten kom när han som sjuåring fick se Jimi Hendrix spela ”Wild Thing” på TV.

”Det var på Jimmy Hendrix dödsdag den 18 september 1970. Jag glömmer det aldrig. Det var då det tände till. Jag visste att jag skulle spela gitarr”, säger Yngwie.

Yngwie berättar att han blev starkt påverkad av sin första Deep Purple-skiva och i tioårsåldern hade han redan lärt sig spela gitarr från skivor av klassiska mästare som Vivaldi, Mozart, Bach, Beethoven och violinisten Paganini. Han spelade tolv timmar om dagen. I början på akustisk gitarr, men när han var nio år fick han en ”elgura” från AB Hobbex i present. Efter det struntade han i skolan och stack i väg och övade i sin morbrors studio i mormors hus på Söder.

”Jag är helt självlärd. Det kom naturligt på nåt sätt! Sen började jag lira i ett band när jag var bara tio–elva år. Det tog inte så lång tid innan jag hade etablerat mig i Stockholm. Folk började snacka om mig som den där ’hippin som spelar klassiskt på gitarr’. Det var runt 1976 ungefär och jag var bara tretton år. Det var då jag började ta mig inåt stan. Fick en lägenhet i mormors hus när jag var sexton. Mamma stödde mig väldigt. Hon sa aldrig att jag skulle klippa håret och allt sånt där som andra morsor tjatade om. Men när jag var arton började hon tröttna lite. Då tyckte hon: ’Va fan, du har inget jobb. Du måste göra nånting!’ Ett år senare flyttade jag till USA.”

Anledningen till resan var att Yngwie hade skickat en demotejp till tidningen ”Guitarr Player” i Los Angeles. De hade aldrig hört någon spela som Yngwie. De svarade genast genom att ringa tillbaka och säga: ”Kom hit!” Och den då nittonårige Yngwie tog sin gitarr och ett par extra jeans och stack. Han tvekade aldrig att lämna allt.

”Jag hade en inre övertygelse som var så jävla stark. Det var en otrolig, orubblig drift som fyllde mig från början. Jag kunde bara se målet…även ifall det hade varit en jävla betongvägg i vägen. Jag var så envis. Jag skulle igenom. Jag skulle göra det här! För mig fanns det aldrig ’kanske’, eller ’om inte’.” *Nä, det var bara så ska det bli!*”

Det var många i Sverige som var skeptiska. Men när Yngwie väl kom till Los Angeles, så tog det bara en månad för honom att spela in en skiva och åka ut på turné. Och anbuden haglade från alla slags stora namn i rockbranschen. Det blev ytterligare en skiva det där första året med ett band som hette ”Alcatraz” och även en världsturné med dem. Den blev en guldskiva. Nästa år, 1984, var Yngwie redan soloartist. En otrolig prestation.

”Jag vill inte skryta, men jag tror jag vet vad det beror på. Jag kom med nåt som liksom var vad Paganini skulle ha gjort på elgitarr. Det var nåt som de aldrig hade hört i Amerika.”

Medan Yngwie tänder en cigarett och jag passar på att fråga honom:

”När du kom hit 1983 var du bara nitton år och hamnade mitt i smeten i Hollywood med alla frestelser med sprit och droger. Det är känt att du var mitt i det där.”

”Ja, det var en period där det bara var party, party, party. Men det där tröttnade jag på jävligt fort. Det var ingenting som satte sig hos mig. Det var bara en grej som alla gjorde. Den perioden är förbi för mig. Jag är stark som en oxe. Jag fixar allt. Vissa klarar nog inte att ta sig ur det, men det var aldrig så för mig. Musiken har alltid varit det mest viktiga för mig!”

Yngwie verkar mena allvar med de orden, men hela hans fysiska uppenbarelse, oron, rastlösheten, trötttheten berättar något helt annat. En telefonsignal avbryter oss. Yngwie försvinner ut i köket för att svara. Jag springer efter med kameran i näven och möter Amber, Yngwies unga fru. Hon är en mycket liten, mörkhårig och tunn kvinna. I full makeup är hon på väg till gymmet och är klädd i nån slags träningsdräkt. Jag försöker hälsa, men hon nonchalerar mig helt. Hon är på dåligt humör och verkar arg på Yngwie, följer honom ut i köket men ignorerar honom och fixar frukost åt sig själv och pratar i en av telefonerna. Jag undrar försiktigt om vi kan ta några bilder på dem tillsammans. Amber viftar avvärjande med handen och säger ”Nej!” Jag är handfallen och försöker förklara att detta var överenskommet och att de hade lovat. Stämningen mellan paret i köket är minst sagt explosiv. Jag slänger i väg ett foto i alla fall och Amber blir irriterad. Det råder allmänt kaos. Jag försöker få in Yngwie i vardagsrummet igen för att fortsätta intervjun. Det bankar och hamrar från övervåningen där några hantverkare gör om två av rummen till studio. Yngwie vill visa. I trappan upp hänger platinaskivorna. Ett mindre rum däruppe tjänar som hemstudio. Det är belamrat med kassetter och papper. Amber är i sovrummet. Dit kan vi inte gå. Jag får en snabbtitt på studiobygget. Det är imponerande. Och utsikten därifrån mot trädgården är vacker. När vi kommer ner igen och sätter oss i soffan ringer det på dörren. Peter och grabbarna i bandet kommer för att plocka upp Yngwie till dagens repetitioner. Jag protesterar och säger att jag behöver längre tid för intervjun och att ta bilder. Jag får tio minuter till på mig, säger han. Vi rusar ut i trädgården och jag tar bilder av Yngwie med den slitna första USA-gitarren från 1983 vid poolside. Sen snabbt tillbaka in. Jag lyckas få Amber i enrum och övertalar henne att ställa upp på ett par bilder. De blir sams. I love you, säger Yngwie och kysser Amber på pannan.

Amber sticker till gymmet. Medan jag packar kameran berättar Yngwie om hur han i början i Hollywood levt väldigt fritt. Tjejerna hörde till musikerlivet.

”Jag har haft änglavakt, jag som inte har fått aids”, säger han spontant.

Han träffade Amber på en av sina konserter i Phoenix, Arizona. Hon har kommit dit med sin mamma och vet inte vem Yngwie är. Det är hennes bror som är ett fan, men han kan inte gå. Han har givit henne biljetten för att hon ska fixa en autograf till honom. Efter konserten går de bakom scenen. Yngwie berättar:

”Hon tittade en lång stund på mig och sa bara: ’I love you’! Och jag tänkte…okej. Sen sa jag åt hennes mamma att åka hem och bad Amber att komma till turnébussen efteråt.

”Så det var kärlek vid första ögonkastet?”

”Ja, det var en speciell grej. En månad senare kom hon hit till Miami och har bott här sen dess. Vi förlovade oss ganska fort och gifte oss den 26 december 1993, i Storkyrkan i Stockholm.”

Tydligen är inte Ambers mamma övertygad om att detta är mannen i hennes dotters liv. Redan innan de är gifta ställer paret till med tidningsrubriker. Skandalen är ett faktum när en SWAT-styrka från Miamipolisen stormar Yngwies hus en augustinatt. Efter lite efterforskningar får jag reda på vad som hänt. Ambers mamma har försökt övertala dottern att lämna Yngwie. Yngwie blir arg och

Amber vägrar. Då ringer mamman till polisen och säger att Yngwie håller dem bägge som gisslan. Miamipolisen gillar inte ordet gisslan och skickar en specialstyrka att storma huset.

Yngwies adliga anfader måste ha vridit sig i graven. Den första Malmstenaren hittade en silvergruva och blev dubbad år 1622 till af Malmsten. Adelskölden i Riddarhuset har silvermalmstenar och svärd. Familjen är ganska förmögen, men på 1900-talet slopade de ”af” i namnet.

”Mamma var en äkta Malmsten. Pappa var från Skåne. Han är en ståtlig karl, militär. När jag var nyfödd bestämde sig min mor för att skiljas. Anledningen var att hon inte ville att jag skulle bli som pappa. Men jag är en kopia av honom. Gester, gång, tal, allting … jag håller till och med cigaretten likadant som han gör. Och kvinnotjusare, precis som pappa, var jag i alla fall”, säger han och skrattar. ”Jag hade en jävlar anamma-attityd … alltid en ledare … Pappa var kapten och frivillig i FN-trupperna. Sen var han med i svenska underrättelsetjänsten och lärde sig snacka flytande ryska! Jag älskar snubben! Han är så himla cool. Tyvärr var det inte förrän min mamma gick bort 1988, som vi började umgås.”

Yngwie hade en mycket ”fri” uppfostran tillsammans med sina syskon, men växte också upp i en konstnärlig miljö. Han var yngst, hade en äldre bror och en äldre syster. Mamma var konstnär, hans syster också. Brodern kunde spela alla instrument som finns. Han dog väldigt tragiskt i en tågolycka när han var bara 28 år. 1988 dog hans mamma alltför tidigt vid 48 år i cancer.

”Det är nog den största tragedin som kan hända när man är ung. Hon fick cancer och dog på tre månader. Jag var i Los Angeles när jag fick budskap om hur sjuk hon var. Jag flög hem direkt. Hon höll sig vid liv tills jag kom. Sen dog hon.”

Yngwie är märkbart berörd när han talar om sin mor.

”Jag spelade Albinonis Adagio på hennes begravning vid ceremonin i kyrkan på Ekerö. Det var svårt. Men jag visste att hon ville att jag skulle göra det och att hon var där och lyssnade. Men hon finns fortfarande här. Hon är inte död. Min bror är inte död heller. Jag tror inte på att man försvinner. Jag tror på reinkarnation. Men det här handlar om en annan grej. Eftersom jag var väldigt ung när jag kom till USA så såg jag inte mina föräldrar eller mina syskon på lång tid, men det kändes alltid som om de var med mig ändå. När de dog i köttet så att säga, så var de fortfarande inte borta. Jag dedikerar fortfarande allt jag gör till min mamma och min bror. Inte i skrift – men i själen. Jag skrev en låt på min förra platta som heter `Never Die´. Den handlar om att man inte dör, om att man har en inre styrka. Och speciellt om man lämnar en legacy efter sig. Det vill jag försöka göra. Jag spelar hela tiden! Jag har hållit på i 25 år nu, och jag komponerar alltid ny musik. Och den här hemmastudion är något som jag velat göra i många år. Jag har redan köpt utrustningen, det är en Studer 24-kanalare och en 16-kanalare digital så jag kan sätta ihop det. Mixern är en Mackie. I den gamla 16-kanalsstudion har jag skrivit alla mina låtar. När den nya studion är klar kan jag spela in hela skivan hemma. Det är det som är meningen och när man spelar in en skiva, så får man ett förskott på en fyra–femhundratusen dollar. Studion kostar två tusen dollar om dan i minst tre månader. Spenderar man pengarna på utrustning i stället, och har ett stort hus som det här, bygger ljudisolerat, så kostar det lika mycket som att spela in en skiva. Och nästa gång man spelar in en skiva så kostar det ingenting! Och jag känner mig alltid mer inspirerad här hemma. Förra året var jag på turné i elva månader! Amber var visserligen med, men det är slitsamt.”

Yngwie slår ut med armarna och ser sig omkring.

”Jag älskar det här stället! Och jag köpte det kontant! Inga avbetalningar eller något … det här är mitt!”

”Tycker du att du har förändrats sen du gifte dig?”

”Ja, definitivt! Numera när det kommer fram brudar vid konserter så är jag helt ointresserad.”

”Hur ser en vanlig dag ut i det Malmsteenska hushållet?”

”Det är svårt att säga, det är aldrig likadant. Förra året från februari till december var vi ute på turné. Det är hotell och room service och soundcheck och lite mat och vin efter konserten. Men en vanlig dag när jag är hemma är att jag går upp ganska sent på dan, vid tvåtiden. Jag är en nattmänniska. Sen åker jag kanske till studion och repar, eller så går jag in i min studio och skriver låtar hela dan.”

Peter kommer in och pekar på sin armbandsklocka åt oss. De kan inte vänta längre. Jag får följa med till studion och fortsätta intervjun där. Innan vi åker hinner Yngwie visa sina två dyrbaraste och mest värdefulla ägodelar – två Ferraribilar. Men sedan den ödesdigra olyckan i Hollywood 1987, då han kraschade med sin Jaguar och låg i koma i en vecka och Peter Roth nästan blev dödad, kör Yngwie aldrig onykter. Bilarna verkar inte ha varit ur garaget på flera månader.

Vad är det som förmår en gudabenådad begåvning att välja missbruk och långsamt begå självmord? Är det gudarnas pris för talang? Nej, men kanske den stora, farliga frestelsen som ingår i paketet. Kommer Yngwie Malmsteen att gå samma väg som Elvis, eller kommer någon i hans omgivning att hjälpa honom att ”vakna upp”? En som har försökt är Glenn Hughes, f.d. sångaren och basisten i Deep Purple. Tillbaka i Los Angeles får jag tag på Glenn på telefon från New York.

”Jag hade själv problem en gång, men lyckades ta mig ur det. Hela mitt liv har förändrats på ett positivt sätt sen jag blev `clean´. Jag tyckte mycket om Yngwie, såg mig själv som en slags storebror för honom. Jag försökte hjälpa honom.”

Glenn Hughes berättar att han hade Yngwie i tankarna när han skrev låten ”Pickin´ up the pieces”, och han ger mig hela texten för att ta med i artikeln.

PICKIN´ UP THE PIECES (By Glenn Hughes)
You don´t know what you´re getting into,
you better take my word, it´s no good for you.
You were born in a golden cage,
But you ain´t seen nothing.
I can feel your rage.
I will talk to you later, I will take you aside,
I will wake you, yes, I will make you decide.

I´m pickin´up the pieces, I´m pickin´up the pieces
You must be blind, you better open your eyes.
The day is gonna come, when you realize,
What you´re gonna do when the whip comes down
You better start looking in the lost and found.
I will talk to you later, I will take you aside.
I will wake you, yes, I will make you decide.

I´m pickin´up the pieces, I´m pickin´up the pieces.
It´s so real, it´s so real,
can you take it?
It´s all right, it´s all right.
Can you feel it?
Look through the glass, see yourself in the past
And your destiny waits in a blink of an eye.

Är Yngwie Malmsteen, det svenska rock-underbarnet på gitarr, som drog till USA och slog rockvärlden med häpnad, på väg att följa Elvis öde? Kommer han att låta missbruk bryta ner hans talang, förändra utseendet och göra honom till en uppsvullen karikatyr av den idol han en gång var? Eller finns det tillräckligt starka och modiga människor omkring honom som älskar honom tillräckligt mycket för att vilja förhindra det och hjälpa honom? Jag hoppas det. För om Yngwie J. Malmsteen kan vika av från den självdestruktiva väg han ser ut att ha valt, så har han fortfarande chans att återvinna sin popularitet och sitt rykte i USA och i resten av världen, som en av de mest betydelsefulla gitarristerna i rockhistorien.

Susanne Wigforss, Los Angeles 1995